

KLASA: 004-01/12-01/13
URBROJ: 521-III-02-03-13-24
Zagreb, 03. siječnja 2013.

Priloga broj:	07-01-2013
Statistička oznaka:	021-21/12-01/63
Uredbeni broj:	521-13-02
	01

MINISTARSTVO UPRAVE

gospodin
Arsen Bauk
ministar

PREDMET: Zastupničko pitanje Dragana Crnogorca, u vezi s imenovanjima predstavnika srpske zajednice na dužnosti pomoćnika ministra u Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta te Ministarstvu kulture
- *prijedlog odgovora, daje se*

Poštovani gospodine Bauk,

Nastavno na dopis Vlade Republike Hrvatske (KLASA: 021-12/12-01/935; URBROJ: 50301-01/10-12-3) od 17. prosinca 2012. godine, a vezano za zastupničko pitanje gospodina Dragana Crnogorca o obvezi imenovanja predstavnika srpske zajednice na dužnosti pomoćnika ministra u Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta te Ministarstvu kulture, u svrhu izrade objedinjenog prijedloga odgovora, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova se očituje kako slijedi.

Temeljni sporazum o području Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema od 12. studenog 1995. godine (Erdutski sporazum) te Pismo namjere Vlade Republike Hrvatske o dovršenju mirne reintegracije područja pod Prijelaznom upravom UNTAES-a od 13. siječnja 1997. godine, dokumenti su koji su bili od posebnog interesa za budućnost Hrvatske i svih njenih građana bez obzira na nacionalnost. Erdutski sporazum posebno je važno promatrati u kontekstu stvaranja uvjeta za povratak prognanika, ali i omogućavanja ostanka srpskog stanovništva na prostoru na kojem je na snazi hrvatski ustavno-pravni poredak.

Kako će se kroz 10-tak dana obilježiti 15 godina od završetka procesa mirne reintegracije važno je za naglasiti kako mirna reintegracija hrvatskog Podunavlja predstavlja jednu od najvećih postignuća mirovnih misija UN-a, a sam UNTAES čini najuspješnijom misijom UN-a.

Slijedom navedenog, mišljenje je Ministarstva vanjskih i europskih poslova kako je Vlada Republike Hrvatske Erdutskim sporazumom i Pismom namjere, pridonijela unaprjeđenju zaštite i promicanju prava srpske nacionalne manjine s područja Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema, a za vrijeme i radi uspješnog dovršetka mirne reintegracije. Time je Republika Hrvatska iskazala i potvrdila spremnost zajamčiti neka dodatna prava te time preuzela prvenstveno političku obvezu djelovati u tom smislu. Smisao i sadržaj koji proizlazi iz odredbi navedenih dokumenata je kasnije ugrađen u cijeli niz zakonskih i podzakonskih akata kojima su dodatno uređena i unaprijeđena prava nacionalnih manjina. To se prvenstveno odnosi na Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“ broj 155/02, 47/10, 80/10, 93/11) koji je donesen u prosincu 2002. godine.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina pripadnicima nacionalnih manjina zajamčen je cijeli niz prava koja možemo podvesti pod skup prava kulturne autonomije (npr. pravo na privatnu, javnu i službenu uporabu jezika i pisma, pravo na uporabu simbola, znamenja, pravo na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine), ali i prava na sudjelovanje u javnom životu i zastupanje interesa na razini jedinica lokalne i regionalne samouprave. U ovom kontekstu važno je istaknuti pravo pripadnika nacionalnih manjina na zastupljenost u predstavničkim tijelima središnje, regionalne i lokalne razine vlasti te srazmjerne zastupljenosti u pravosudnim tijelima i tijelima državne uprave. Uz Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, zaštitu prava pripadnika nacionalnih manjina uređuju i drugi zakoni kao što su npr: Zakon o izboru zastupnika u Sabor Republike Hrvatske, Zakon o izboru članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, itd. Upravo je u ovim pravnim propisima inkorporiran najveći dio prava i obveza koja su proizašla iz Erdutskog sporazuma i Pisma namjere Vlade Republike Hrvatske, a koja su se odnosila na trajno uređenje uživanja određenih temeljnih sloboda i prava pripadnika srpske nacionalne manjine na području Istočne Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema.

Ovo se prvenstveno odnosi na činjenicu kako za razliku od navedenih dokumenata, koji su prostorno, ali i vremenski ograničeni, Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina kao i drugi propisi ne podliježu ovakvim ograničenjima. Također, prava predviđena Erdutskim sporazumom i Pismom namjere Vlade Republike Hrvatske odnosila su se isključivo na pripadnike srpske nacionalne manjine s točno preciziranog geografskog prostora, i iako su imala nezamjenjivu ulogu u završetku procesa mirne reintegracije, dugoročna primjena, na način kako je predviđena navedenim dokumentima, može predstavljati temelj za neopravdanu distinkciju, imajući u vidu potrebu poštivanja načela ravnopravnosti kako između pripadnika same srpske nacionalne manjine tako i u odnosu na ostale nacionalne manjine, kao i poštivanja opće jednakosti pred zakonom kao ustavne kategorije. Upravo su općenitošću i sveobuhvatnošću najviših pravnih akata, prvenstveno podrazumijevajući Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, zajamčena jednaka i kvalitetna zaštita i provedba prava svih pripadnika nacionalnih manjina, dok su vrednote sadržane u ovim propisima postale sastavni dio hrvatskog društva.

Ističemo, kako je mišljenje Ministarstva vanjskih i europskih poslova na liniji s tumačenjem Ustavnog suda Republike Hrvatske iznesenog u Odluci broj: U-I-3786/2010 i U-I-3553/2011 od 29 srpnja 2011. godine („Narodne novine“ broj 93/11), a koje u određđenim djelovima glasi: „U tom je smislu ustavnopravno važna i činjenica ograničenog prostornog i personalnog važenja Pisma namjere. Ono se odnosilo na »dijelove Županije Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske koji su trenutačno pod Prijelaznom upravom« (st. 2.). Prava predviđena u njemu vezala su se primarno i u pravilu uz »sve pripadnike srpske etničke

zajednice iz područja pod Prijelaznom upravom« (st. 10.), dakle ne i uz one s drugih područja Republike Hrvatske, što govori i sam naziv Pisma namjere (»Pismo Vlade Republike Hrvatske o završetku mirne reintegracije regije pod privremenom upravom«)“ (glava VI., točka 27.3., stavak 12.); i

„Neovisno o tome, Ustavni sud primjećuje da poslije stupanja na snagu UZO PNM-a (2002.) postaje suvišno bilo kakvo pozivanje na prethodno navedene akte kojima su dijelovi hrvatskog državnog teritorija reintegrirani u ustavnopravni poredak Republike Hrvatske. Naime, u obrazloženju članka 2. Konačnog prijedloga Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (br. 536) klasa: 016-01/02-01/01, urbroj: 61-01-07 od 22. studenoga 2002. izrijekom je navedeno sljedeće: »U dijelu u kojem ostvarivanje određenih prava i sloboda veže uz 'stečena prava' ovom odredbom obuhvaćena su ona prava koja je Republika Hrvatska prihvatila pismom Vlade Republike Hrvatske Savjetu sigurnosti Ujedinjenih naroda, od 13. siječnja 1977. (pravilno: 1997. – op.), za završetak mirne reintegracije regiona pod prijelaznom upravom, Republika Hrvatska«“ (glava VI., točka 27.3., stavak 14.).

Završno ističemo, kako se Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova zalažu za promicanje i osnaživanje prava pripadnika nacionalnih manjina kroz dosljednu i nediskriminatornu primjenu Ustava Republike Hrvatske i podrednog zakonodavstva.

S poštovanjem,

**PRVA POTPREDSJEDNICA VLADE
MINISTRICA**

Vesna Pusić